

Dragoș Lucian RĂDULESCU

ORGANIZAȚII REGIONALE ȘI POLITICI DE COOPERARE

Copyright © 2013, **Editura Pro Universitaria**

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin
Editurii Pro Universitaria

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al
Editurii Pro Universitaria

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Cadru didactic la Universitatea Petrol-Gaze din Ploiești

Capitolul 1

ORGANIZAȚII REGIONALE IMPLICATE ÎN DEZVOLTAREA STATELOR

1.1. Organizațiile regionale

Evoluția organizațiilor regionale este legată de necesitatea dezvoltării continue a elementelor sociale și structurale ale statelor membre, idee conturată mai ales după cel de-al doilea război mondial.

Ca urmare la nivel internațional au fost instituite diferite astfel de organizații, începând cu cele mai simple și până la cele ce corespund unui grad ridicat de complexitate de genul Uniunii Europene (UE), Organizației pentru Cooperare și Securitate în Europa (OSCE), Organizației Atlanticului de Nord (NATO), Uniunii Europei Occidentale (UEO) sau Consiliului Europei (CE).

Ca o caracteristică generală a acestor organizații putem observa faptul că modul lor de organizare este determinat de procesul de continuă colaborare cu alți actori de pe scena internațională, respectiv cu celelalte organizații internaționale. Această cooperare creează un adevărat cadru instituțional al statelor membre din respectiva zonă de acțiune, bazat pe tendințe și interese comune ale membrilor săi¹.

Ca urmare, organizațiile regionale devin subiecte derivate de drept internațional, fiind create de state pentru anumite funcții și reglementate de normele internaționale, precum și de normele propriilor lor acte constitutive.

---

¹ A. Popescu, I. Diaconu, *Organizații europene și euroatlantice*, Editura Universul Juridic, București, 2009.

Avem astfel în vedere apariția unor organizații de tipul Consiliului Europei, OSCE sau UEO ce și-au conturat activitatea în perioada de după cel de-al doilea război mondial, ulterior diversificându-și atribuțiile în concordanță cu apariția noilor aspecte legate de războiul rece sau evoluția continuă a mediului internațional.

Din punct de vedere al organizării aceste entități juridice internaționale cuprind un anumit număr de membrii, ce se regăsesc în această structură ca urmare a participării la un acord încheiat în scopul atingerii unor obiective comune. Ca urmare aceste structuri se bucură de personalitate juridică internațională, fapt ce le permite realizarea propriilor obiective într-un mod coordonat.

Ca elemente distincte ale organizațiilor regionale menționăm existența unui cadru instituțional organizat, a unui sediu permanent, prezența a numeroși participanți uniți prin intermediul unui acord de voință, precum și existența unor acte juridice constitutive ale organizației de tipul statutelor sau pactelor ce instituie autonomia funcțională a organizației.

1.2. Consiliul Europei

1.2.1. Considerații introductive

Ideea unei Europe unite, născută cu câteva secole în urmă, a unei noi organizări pe continent care să elimine vechile rivalități, a fost readusă în prim-plan de ororile celui de-al doilea război mondial², o primă concretizare a acestei idei reprezentând-o Consiliul Europei.

Ca urmare, pentru a coordona punerea în aplicare a planului Marshall inițiat de SUA în scopul de a sprijini refacerea economică a Europei a fost creată Organizația Europeană de Cooperare Economică formată din cele 16 state care semnaseră Convenția de la Paris din 16 aprilie 1948, ca alianță menită să prevină noi acte de agresiune pe continent.

---

² Charles Zorgbibe, *Construcția Europeană. Trecut, prezent și viitor*, Editura Trei, București, 1998.

În 1949 a fost încheiat la Washington Tratatul Nord Atlantic. Acest tratat avea ca obiectiv apărarea statelor membre împotriva oricărei agresiuni, iar în următorii ani acesta va sta la baza creării organizației militare NATO.

Consiliul Europei, rezultatul unor mișcări apărute imediat după război, este o construcție pur europeană, menită să promoveze organizarea continentului pe alte baze pentru europeni. Winston Churchill, primul ministru al Marii Britanii a fost cel care a lansat, în 1942, formula „Consiliul Europei” și a susținut-o în 1946, în celebrul discurs ținut la Zurich.³

În 1948, la Haga, mișcările în favoarea unității europene s-au reunit într-un Congres al Europei. Acest Congres a adoptat o proclamație în care se pronunța pentru o Europă unită, pentru o Cartă a drepturilor omului, o Curte de Justiție care să aplice sancțiuni pentru nerespectarea Cartei și pentru o Adunare Europeană care să reprezinte toate națiunile europene. Deasemenea toate temele abordate de acest Congres vor constitui valorile și agenda Europei unite, de genul creării unei uniuni economice și politice care să asigure securitatea, prosperitatea și progresul social și al unei evoluții democratice bazată pe respectarea drepturilor omului.

Însă, organizațiile internaționale deja create nu răspundeau decât parțial aspirațiilor exprimate la acest congres deoarece lipseau două componente extrem de importante, respectiv o componentă parlamentară și o acțiune organizată de promovare a respectării drepturilor omului.

În 1949, s-a ajuns la un acord pentru înființarea unui „Consiliu al Europei”, având ca organe un comitet ministerial și un corp parlamentar consultativ. Acest lucru s-a întâmplat după ce Franța a propus crearea unui Parlament European, și apoi, împreună cu Belgia, a unei Adunări Parlamentare Europene, propunere cu care inițial Marea Britanie, nu a fost de acord.

La 5 mai 1949 a fost semnat Statutul Consiliului Europei, care a intrat în vigoare la 3 august 1949, precizând principalul scop al organizației respectiv unitatea între membrii săi în scopul facilitării progresului

---

³ A. Popescu, I. Diaconu, *Organizații europene și euroatlantice*, Editura Universul Juridic, București, 2009, p. 49.